

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3180/2015. (IX. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 48.Pf.635.072/2014/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék kölcsön visszafizetése tárgyában hozott 48.Pf.635.072/2014/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint annak megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következő. Az indítványozó mint a bírósági eljárásban alperes, 2006. december 14-én hitelkártya szerződést kötött egy – a perben félként részt nem vevő – pénzügyi intézménnyel. A szerződésben meghatározásra került a hitelkeret, valamint a THM és az ügyleti kamat mértéke is. A pénzügyi intézmény – a szerződés mellékletét képező üzletszabályzatnak megfelelően – 2011. november 25. napján kelt levelével, 2011. december 9-ei hatállyal felmondta az indítványozóval fennálló szerződést. Ezt követően a pénzügyi intézmény követelését a felperesre engedményezte, az engedményezés tényéről az indítványozót értesítette. A felperes keresetlevelet terjesztett elő a Pesti Központi Kerületi Bíróságnál, amelyben arra kérte a bíróságot, hogy kötelezze az indítványozót tőketartozás, késedelmi kamat, illetve a felmerülő perköltség megfizetésére. Az indítványozó ellenkérelemmel élt, amelyben előadta, hogy a THM-re és az ügyleti kamatra vonatkozó szerződéses kikötések – a Polgári Törvénykönyvről szóló, már nem hatályos 1959. évi IV. törvény 232. § (3) bekezdésére figyelemmel – semmiképpen. Az indítványozó azt is kifejtette, hogy a felperes jogelődje nem biztosított olyan elszámolást, amelyből megállapítható lett volna az egyes hitel-részek

rendelkezésre bocsátásának ideje és mértéke, ebből következően a kamatok összege is vitatható.

- [3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2013. november 19-én meghozott 5.P.301.929/2013/11. számú ítéletével a felperes keresetének helyt adott. Az ítélettel szemben az indítványozó fellebbezést, míg a felperes fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő. Az indítványozó fellebbezésében egyebek mellett azt is kérte, hogy a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a per tárgyalását függesse fel a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 16. §-a alapján. A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.
- [4] A Fővárosi Törvényszék a 2015. január 16-án meghozott 48.Pf.635.072/2014/6. számú ítéletében az indítványozó fellebbezését kisebb részben találta alaposnak. Az indítványozónak a per felfüggesztésére irányuló kérelmével összefüggésben hangsúlyozta, hogy annak a perbeli szerződéssel kapcsolatosan nincs helye, mivel az a Tv. 1. § (1a) bekezdése alapján nem tartozik a Tv. hatálya alá. Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, egyúttal arra kérte az elsőfokú bíróságot, hogy a jogerős ítélet végrehajtását függesse fel.
- [5] Az indítványozó alkotmányjogi panasza szerint a Fővárosi Törvényszék 48.Pf.635.072/2014/6. számú ítélete sérti az Alaptörvény I. és II. cikkében, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben biztosított jogait.
- [6] Előadja, hogy a per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelmét a fellebbezési eljárásban terjesztette elő, azonban azt a törvényszék külön döntéssel nem bírálta el, hanem az ügy érdemében ítéletet hozott. Véleménye szerint azzal, hogy a törvényszék figyelmen kívül hagyta a per felfüggesztése iránti kérelmét, megsértette az emberi méltósághoz való jogát. Álláspontja szerint az emberi méltósághoz való jog része, hogy az állami szervek a hozzájuk intézett kérelmek tárgyában döntést hozzanak, a kérelmezőt emberként és ne tárgyként kezeljék. Kifogásolja azt is, hogy a törvényszék a per felfüggesztése iránti kérelmét nem küldte meg az ellenérdekű félnek.
- [7] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmével összefüggésben arra hivatkozik, hogy a törvényszéknek a Tv. 16. § (2) bekezdése szerint hivatalból fel kellett volna függesztenie a per tárgyalását, illetve hogy az erre irányuló kérelmét nem vizsgálta, arról külön döntést nem hozott.

- [8] Az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogának sérelmét azért állítja, mert nem volt lehetősége arra, hogy a per felfüggesztésének kérdésében – az erre irányuló kérelmét elutasító külön döntés hiányában – jogorvoslattal éljen. Hangsúlyozza, hogy törvényszék a támadott ítéletben nem tehetett volna megállapításokat a per felfüggesztésével összefüggésben, mivel arról csak külön végzéssel dönthetett volna.
- [9] Az indítványozó az Alaptörvény I. cikkével összefüggésben külön indokolást nem terjesztett elő.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a értelmében először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság feltételeknek. E körben az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz formai feltételeknek való megfelelését vizsgálta meg.
- [11] Az Alkotmánybíróság e körben áttekintette, hogy az indítvány határidőben érkezett-e [Abtv. 30. §], illetve, hogy megfelel-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem törvényi követelményeinek.
- [12] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell írásban benyújtani.
- [13] A csatolt iratok alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz benyújtására rendelkezésre álló határidőt megtartottnak tekinti.
- [14] 2.2. Az indítványozó kérelme megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem elemeinek, mivel megjelöli azt a törvényi rendelkezést [Abtv. 27. §-a], amely az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapítja, kifejti az indítvány benyújtásának indokait, hivatkozik az Alaptörvényben biztosított jogaira, kifejti indokait vélt alapjogsérelme tekintetében, illetve kifejezett kérelmet is előterjeszt a Fővárosi Törvényszék 48.Pf.635.072/2014/6. számú ítéletének megsemmisítésére.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróság a formai követelményeknek való megfelelés vizsgálatát követően – az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján – az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen az Abtv. 27. §-a szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeknek való megfelelést vizsgálta meg.

- [16] 3.1. Az Alkotmánybíróság először az indítványozó érintettségét, illetve azt tekintette át, hogy jogorvoslati lehetőségeit kimerítette-e, vagy az számára biztosítva volt-e.
- [17] Az indítványozó a bírósági eljárásokban alperesként vett részt, így érintettsége a támadott ítélettel összefüggésben egyértelműen megállapítható.
- [18] A Fővárosi Törvényszék támadott ítélete az ügy érdemében hozott, jogerős ítélet, amely ellen további jogorvoslatra nincs lehetőség, ezért az indítványozó alkotmányjogi panasa – a jogorvoslati lehetőségek kimerítése tekintetében is – megfelel az Abtv. 27. §-ában foglaltaknak.
- [19] 3.2. Ezt követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta meg, hogy az indítványozó által előterjesztettek megfelelnek-e az Abtv. 29. §-ában foglaltaknak, tehát érvelése alátámaszt-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenességet, illetve felvet-e alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [20] Az indítványozó alapjogsérelmét arra alapítja, hogy a törvényszék – a Tv. szerinte kötelező előírása ellenére – nem függesztette fel a per tárgyalását, az erre irányuló kérelmét külön végzéssel nem bírálta el, így azzal összefüggésben jogorvoslattal sem tudott élni.
- [21] Az Alkotmánybíróság 2012. január 1-jét – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz bevezetését – követően elvi élel kimondta, hogy „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján „[a]z Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz.” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]}
- [22] A törvényszék a támadott ítéletében arra hivatkozott, hogy a per tárgyalásának felfüggesztésére azért nincs lehetőség, mert a Tv. 1. § (1a) bekezdése a Tv. hatálya alól kifejezetten kizárja a hitelkártyához kapcsolódó kölcsönszerződéseket. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatosan a következőkre mutat rá. A törvényszék hivatkozása tartalmilag a Tv.-nek a 2014. október 15-ei hatállyal módosított 1. § (2) bekezdésére vonatkozik, amely ténylegesen kizárja a Tv. hatálya alól a konkrét ügy tárgyát is képező, hitelkártyával összefüggő kölcsönszerződések körét. A törvényszék ítéletét 2015. január 16-án hozta, így eljárásában – figyelemmel a Tv. 1. § (2) bekezdés módosításának idejére, illetve a per tárgyára – a Tv. alkalmazandó volt.

- [23] A törvényszék a Tv.-t – szűkebben azt a rendelkezését, amely kizárja annak alkalmazását a hitelkártyához kapcsolódó kölcsönszerződésekre vonatkozó jogviták vonatkozásában – céljának megfelelően, tehát az Alaptörvény 28. cikkét figyelembe véve, alkotmányos keretek között értelmezte. Erre tekintettel a felfüggesztés mellőzésével, illetve a támadott ítéletben az erre vonatkozó indokolással a törvényszék nem lépett át olyan alkotmányos, az Alaptörvény által megszabott kereteket, amely a döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség gyanúját, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel.
- [24] 3.3. Az Alkotmánybíróság az indítványozó azon érvelésével kapcsolatosan, amely a per felfüggesztése iránti kérelmét elutasító külön végzés hiányára alapítja alapjogsérelmét, az alábbiakat állapítja meg.
- [25] A per felfüggesztéséről a Pp. 152–155. §-ai tartalmaznak rendelkezéseket. A Pp. 155. § (3) bekezdése értelmében a felfüggesztést elrendelő bírósági határozat ellen – a közvetítői eljárásra kötelező és tárgyalást felfüggesztő határozat kivételével – külön fellebbezésnek van helye; a bíróság az ilyen határozatot maga is megváltoztathatja. A Pp. hivatkozott rendelkezését figyelembe véve a bíróság a felfüggesztés tárgyában kizárólag annak elrendelése esetén köteles külön – fellebbezéssel megtámadható – végzést hozni. Mindezekre tekintettel, a bíró nem köteles külön végzéssel dönteni arról, ha a per tárgyalásának felfüggesztését nem látja indokoltnak, vagy az nem kötelező. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó állításával ellentétesen a Pp. 233. § (3) bekezdés *b*) pontja alapján akkor sem élhetett volna fellebbezéssel, ha a törvényszék a felfüggesztés kérdésében külön végzést hoz.
- [26] 3.4. A 3.2. és a 3.3. pontokban kifejtettek mellett az Alkotmánybíróság megállapítja azt is, hogy egy peres félnek az eljárás felfüggesztésére irányuló kezdeményezése és annak a bíróság általi – törvényen alapuló – mellőzése az emberi méltósághoz való joggal nem hozható összefüggésbe.
- [27] 3.5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza e tekintetben sem vet fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelmében nem terjesztett elő olyan érveket, amelyek az alkotmányjogi panasz befogadását

és érdemi elbírálását indokolnák, ezért azt az Alkotmánybíróság tanácsa az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. szeptember 15.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1663/2015.

